

איזרות ומגיד ממשיחיו

בית מדרשו של המגיד

סיכום ותמצות דברי תורתו של המגיד

משה המשיך את הקב"ה למשכן בשבעת ימי המילואים

במאמר זה מבאר רבינו את אופן חינוך עבודת המשכן וקדושתו על ידי משה רבינו.

ומאמר זה נכתב בהמשך לדבריו הקדושים בריבוי מקומות, כי משה רבינו זכה לדרגת ראייה רוחנית, והיא ההתכללות עם שורשו במקור החיים ברוך הוא, מקום שאין בו שום חומר וצורה אפילו רוחנית, אלא הוא שביל שבתוך אור אין סוף, בחינת הממוצע בין אור אין סוף אל העולמות התחתונים.

ועל ידי זה זכה אל בחינת הראיה שהיא הצפיה בעצם החכמה, על ידי כח החכמה השורה בבני אדם המכונה 'עין' החכמה, שעל ידה שהוא והחכמה נעשים מציאות אחת, וראה במשכן של מעלה שהוא בבחינת 'אין', היינו הרוחניות של המשכן שהוא קדושת השכינה שהקב"ה שורה בכל העולמות על ידי בני ישראל, ועל ידי ראייתו במשכן של מטה השלים הביא את קדושת המשכן ממקורו להמשיכו אל המשכן שלמטה.

ובדברי רבינו נתבאר כמה וכמה פעמים ענין זה, שהחיות של המשכן שלמטה הוא מקדושתו הפנימית שהיא מקדש של מעלה, ונמשכה מלמעלה למטה על ידי הסתכלותו של משה במשכן שעל ידה חיבר בין מקדש של מעלה השכלי אל מקדש של מטה שהוא בחינת דיבור, והיינו על ידי שהסתכל במחשבתו על מקדש של מעלה שראה אותה בעיני הרוחנית אשר לא זכה לה שום נברא להשיג קדושת מקדש של מעלה, ועל ידי זה המשיך את קדושתה שנחקקה בעצמותו ובזכרונו - אל מקדש של מטה. ואף תחילת עבודת המשכן בשבעת ימי המילואים היה באופן זה, שמשה רבינו עבד את הקב"ה בחלוק לבן, היינו בלבוש ה'אין' ששרה על בגדיו הגשמיים, היינו שכפי שלמעלה הלבושים הם אופן ההופעה של אור השם בשלשה עולמות בריאה יצירה ועשייה, שבכל עולם מופיע אור השם כפי עניינו, ולפני שירדה השכינה בגלות אז כל הלבושים האירו מאור השם בשלימות בלי שום מסתיר, כך היתה עבודתו בבניין המשכן, לחדש שוב את המשכן שיהיה בבחינת 'אין' לאור השם וישרה עליו אור השם שהוא בבחינת לובן שאין בו שום שינוי משורשו - מחשבת הקב"ה.

מגיד מראשית

תורתו של המגיד ויע"א לפרשת השבוע

נתבררתי [נ"א: נתחברתי] שיעבדו אותו מחמת עצמיותו יתברך, שאינם סובלים את העבודה ההיא, אבל משה רבינו עליו השלום עבד מחמת עצמיותו יתברך.

ובאור האמת (ו). ליקוטי אמרים (לז), אור תורה (סימן עד): נחזור לראשון. מה כסא של שלשה רגלים (ברכות לב), פירוש השלשה מדות. כי בחטא של עגל פגמו בהמדות אהבה ויראה והתפארות, שפארו את העגל ונטלו גאוותו יתברך כביכול, אמר (שמות לב י) 'ואעשה אותך לגוי גדול', שהוא עובד מחמת עצמיותו שמלא כל הארץ כבודו והוא חושב אותו יתברך תמיד, ומיד בחושבו נתבטלו תאוותיו הגשמיות. וזה כסא של רגל אחד, שהוא עבודה מחמת אחדותו יתברך.

וזהו מדרגה שלמעלה מהאבות, פי האבות הן המורכבה (בראשית רבה מז ז) שהאבות נעשו מרכבה להש"ת מחמת המידות חסד גבורה תפארת הנקראים אבות ושעל שם עבודתם זאת נקראו גם הם אבות, אברהם נעשה מרכבה להשם יתברך, יצחק אהבה, ויעקב מחמת יראה, פידוע שעבודתם היתה בבחינת המידות, ועל ידי המידות שרתה עליהם ידיעת השם, אבל משה רבינו זכה לעצם הדעת בלי לבושים.

וקדם חטא עגל היו ישראל למעלה ממדות אבות שהיו דבוקים במדריגת משה שהיא ה'אין' ביראה גדולה, ולא היו צריכין לזכותם. ואחר החטא רמז לו הקדוש ברוך הוא שיעזב זכותם של האבות כיון שמעתה והלאה היו צריכים לעבוד את הש"ת בדרגה זאת, ואמר (שמות לב יג) 'זכר לאברהם'.

אבל משה נשאר במדרגתו אף לאחר חטא העגל, כיון שלא היה לו שייכות לחטא זה ועבד תמיד את השם ביראה ובושה עד שהיה 'אין' ומה, והוא עשה את המשכן בהסתכלותו עליו, ולכן נצטווה 'וראה ועשה כתבניתו אשר אתה מראה בהר' (שמות כה מ), שהביא השוראת השכינה

[וראה ועשה כתבניתו אשר אתה מראה בהר (שמות כה מ)]

איתא בזהר (פקודי מא) משכן איהו בלא רברבנהי, מקדש איהו ורברבנהי. פרוש, דמשכן שעשה משה לא שלטה בו יד אויב (סוטה ט), שהחזיק את המשכיל המשכן שבנה משה היה כלי בשלימות לכח המשכיל, דהיינו כח החכמה, שהוא בבחינת אין גמור, 'כי נתבטלו כל כוחותיו מכבוד הבורא' וזהו למעלה מהמדות המשכיל שהוא החכמה הוא למעלה מהמידות והחכמה אין בה שום שבירה ולא פגם, ולכן לא היתה בו שליטת החיצונים, פי משם באים אל כל המדות.

והם דור המדבר היו דור דעה, כלומר שהיו דבוקים בדעת שהיא למעלה מהמידות, פי עבודתו של משה היתה פסא של רגל אחד (ברכות לב), שעבד אותו יתברך בכל עצמיותו שכל עצמיותו נתכללה ב'אין סוף', כלומר שכל מידותיו היו תפוסים להתכלל ולקיים את רצון הבורא, וכל מחשבותיו היו דבוקים בגדלות הבורא, וכל דביקותו היתה ב'אין' שהיא רגל אחד ולא במידות שהם 'שלוש רגליים' (חסד גבורה תפארת), כמשל אחד שיושב לפני המלך שיש לו בושיה גדולה ממנו עד שאין מחשב אם המלך אוהב אותו כדי שיאהבנו כיון שהוא 'אין' בעיניו ואינו חושב על עצמו כלל, אלא מחשב גדלותו כדי שיושב ממנו יותר.

ועיין עוד באור האמת (ו). ליקוטי אמרים (לז), אור תורה (סימן עד): 'באל שדי' (שמות ו ג) שאמרתי לעולמי די (תניגה יב). על דרך שכל מה שאנו מפארים אותו יתברך דאיהי סביל כל עלמין (זוהר חדש יתרו לד ז) ונותן בהכל חיות, כל זה הוא כאין נגדו, כמשל אחד שמשבח את שמשון הגבור שנשא חוט השערה. ועדיין אין המשל דומה לנמשל, אך שהעולם אינם משיגים יותר. וזהו לעולמי די, לפי העולם העבודה די הוא, וזהו שאמר ושמי ה', הוא שם העצם יתברך, לא נודעת, פירוש

הראשונים, כי אם ראות עיניו הגשמיים המעשה כפשוטה, וחסר תבונה להשיג משם התלבשות אלהות, להעלות אותיות התורה.

הכלל מי שחלק לו אלהים בבינה, ולבו דבוק לרוממות אלהות, אזי בכל פרטי פעולותיו וחלקי עתיו ורגעיו, אינו רואה ושמע הפשוט שבדברים הגשמיים, באשר הוא שם, כי אם נותן רוחו ונפשו, לראות ולשמע התלבשות אלהות וחכמה הגנוזה בכללות המדרגות מראש עד סוף, אשר עיקר הבריאה רק לכיוון הנזכר לעיל, ששיגו בני ישראל העליון מהתחתון, וכאשר בארתי למעלה דברי חכמים ורמזותם (מגילה יד.), לא שרה שמה, אלא יסכה, יש לרמז הנזכר לעיל, אל בחינת התפשטות איברי השכינה בכללות המדרגות, השוכנת בהם להחיותם, ומצינו בספרים, לפעמים נקרא שרה, ולפעמים רחל כנודע, ורמזו לא שרה שמה של השכינה, אלא יסכה שהכל סוכין ביופיה, כלומר באמצעות יופיה הגשמיות, הנראה ונדמה לעין כל בגשמיות, יוכלין לתפוס ולראות ברוחני מגשמיות, וזהו שהכל סוכין באורות הבהירים ביופיה, במה שמשיגין יופי השכינה בהתלבשות המדרגות, ולזאת מגמת נפשם של הצדיקים השלימים והיראים, לבם ועינם שם כל הימים, על הרוחניות שנתגלה ונתפרסם באמצעות הגשמיות, ובזה נאות להם להשלים את נפשם בהאלהים, בתורה ותפלה, ואין מעכב על ידם ממחשבות זרות ומעורבות מהבלי עולם, וכאשר הארכנו מענין זה בכמה מקומות, כי כל עצמה של העבודה שבלב זו תפלה (תענית ב.), תולה במעשהו בחוץ, עד כאן.

בעולמו, רק בשביל שטות כנדמה בעיניהם, לא כן אישים משכילים, בכל מקום שנתנו חכמים עיניהם, רואין משם התלבשות אלהות, ומעלים ומגביהים אותיות התורה ואברי השכינה, למקום מעלתה, ומחברים חכמה תתאה לחכמה עילאה, לאיזה כיון ברא ככה בעולמו, הכל בשביל כבודו וקילוסו, ונגד אישים המשכילים כאלו, רמז בתיקונים וכד אסתלק במלכותיה אתמר ביה 'ותרב חכמת שלמה', דאתרביאת ודאי, כי המשכילים מרבים אותה, ומגדלים לעשות בתחתון ולרמוז בעליון, להשיג מקום מוצאה בשורשה, ממילא נתרבה ונתעלה ועולה היא למעלה למעלה, וזהו שרומז דאתרביאת עד דמטאת להאי אתר דאתנטילת מתמן, לאתר דחכמה עלאה, דאיהי חכמה ברישא, והמשכילים כחם יפה לדעת ולהשיג כמו שהיא ברישא בחכמה עלאה, ככה נתפשטה למטה, ועיניהם ולבם שם כל הימים, לחבר חכמה תתאה לחכמה עלאה, כי זה כל האדם.

ונחזור לדברי המגיד זללה"ה, זה האיש שבא מארץ מרחקים, ומספר נפלאותיו הגשמיים שראו עיניו, הגם שלא שת לבו לדעת ולהבין מה אומר ומה ידבר, עם כל זה מגיע תועלת לאנשי לב השומעים את דבריו, בעוצם השגתם כחם יפה לעשות יחודים, ומעלים ומגביהים גם אלו האותיות למקום שורשם, כי נפשם יודעת מאוד, שגם בסיפורים הגשמיים מוכרח להיות איזה רמיזא דחכמתא, וחכמה תתאה הגנוזה לשם, וכל מה שמרבה לספר, ותרב חכמת שלמה, אתרביאת עד דמטאת לאתר דאתנטילת מתמן, לחכמה עלאה, ותמימי דרך וברי לבב, כל אחד

ואחד לפי ערך תבונתו, עושה בחינת יחוד, ומחבר חכמה תתאה בחכמה עלאה, ומי הגורם ככה, הכל נמשך מבעליה הראשונים.

ושיעור הכתוב כך, ברבות הטובה, היינו בחינת חכמה תתאה נקרא טובה, על שם הכתוב (קהלת ז יא) 'טובה חכמה', כלומר נתרבת ונתרחבת ברבות בני אדם, שמספר אחד לחבירו, וחבירו לחבירו עד אין קץ, וכל אחד ואחד מספר הנפלאות כאשר נדמה בעיניו בגשמיותה, ובין כך ובין כך, רבו אוכליה, רבים הם העושים יחודים, ומעלים ומגביהים אותיות התורה וניצוצות קדושות, המלובשים באלו הדבורים והנפלאות, ומלת אכילה מתייחס בלשון זיווג, כמו (משלי ל ב) 'אכלה ומחתה פיה', וזהו רבו אוכליה כמדובר, ומה כשרון לבעליה

עָלֵיו בְּהִסְתַּכְּלוּתוֹ, וְהִחְזִיק אֶת הַמְּשַׁכֵּל בְּהַדְּבֹר והביא את ה'משכיל' שורש השכל שהוא החכמה אל עולם הדיבור שהוא המשכן שהוא בבחינת דיבור והגילוי האלוקי לגבי המשכן שלמעלה שהוא השכל של המשכן. **לְפִיכֵן לֹא שָׁלְטָה בּוֹ יַד אוֹיֵב, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִיטֵב שְׂבִירָה בְּמָה שְׁלַמְעָלָה מִהַמְּדוּת כְּנוֹדֵעַ** שדבר שהוא 'איך', לא שייך בו שבירה, כיון שהוא דבוק במקור החיים.

וְזֶהוּ אֵיחָו בְּלֹא רְבִרְבָּנוּהִי רברבנוהי הם המידות הנקראים 'שרים' לגבי המשכיל שהוא שורשם ומלכם, **אָבֵל מְקַדֵּשׁ שְׂבָנָה שְׁלֹמָה - וְהוּא הֵבִיא אֶת כָּל מִדְּרָגוֹת תַּחְתּוֹנוֹת וְאַהֲבָה וְיִרְאָה הֵבִיא אוֹתוֹן לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פִּיּוּעַ** שהוא היה בבחינת 'חכמה תתאה', שהעלה את כל החכמות מהעולם שהיו משוקעות במידות הזרות אל הקב"ה, **אֵיחָו וְרְבִרְבָּנוּהִי, פְּרוּשׁ הוּא יִתְבַּרֵךְ עִם הַמְּדוּת** שם היו המידות מציאות גמורה, כי עבודתו היתה בבחינת העולם כפי שהוא מציאות מוחשת ומורגשת, ועם כל זה שיהיה ניכר בו כבוד ה', לעבדו בכל המידות וההרגשות.

ועיין באור המאיר (רמזי קהלת ד"ה ברבות): 'ברבות הטובה רבו אוכליה ומה כשרון לבעליה כי אם ראות עיניו' (קהלת ה'), ובאר המגיד [ממעזריטש] זללה"ה, על דרך משל, אדם אחד נסע למרחקים עם סחורה וכדומה, וראה שלשם דברים נפלאים ורמים, ובעת הכסא יבא לביתו, ומספר ראות עיניו לאוהביו וקרוביו, וגם באמצע הדרך, הרבה לדבר לפני העם ועדה מדברים הנפלאים שראו עיניו כנהוג עלמא, והנה דעות בני אדם המטים אוזן לשמוע את דבריו, בודאי יש שינוי והפרש גדול ביניהם, בחלקי דעותיהם, כל אחד ואחד לערך השגתו ודביקות פנימיות מחשבתו אל האלהים, כמו כן מטה אוזן לשמוע, וממציא לעצמו איזה רמיזא דחכמתא, כי אין דברים בלי נשמע, 'קול הקורא פנו דרך ה' (ישעיה מג), כמבואר בפרשיות הקודמות עיין שם, וגם באלו הדיבורים יש אותיות התורה, וחובת גברא להעלותם לשורשם ומקום אחדותם, ולהוציא משם חכמה הגנוזה, כי חכמת הפועל בנפעל, ומוכרח להיות גם בדיבורי המוני עם, איזה חכמה.

וכבר בארנו כמה פעמים, **היות שתי בחינות חכמות, חכמה עילאה וחכמה תתאה**, והיינו, אותיות התורה וניצוצות קדושים המלובש במדרגות התחתונים, נקרא חכמה תתאה, ואיתא בתיקונים (תיקון סד עה): כד נחית שלמה ממלכותיה, הוה חכמה דיליה בזויה בעיני שטיין, וכד אסתלק במלכותיה, אתמר ביה (מלכים א' ה') 'ותרב חכמת שלמה', דאתרביאת עד דמטאת להאי אתר דאתנטילת מתמן, לאתר דחכמה עלאה, דאיהו חכמתא ברישא, עיין שם, והכלל, היות שני מיני חכמות, וחכמה תתאה נקרא חכמת שלמה, והיא בזויה בעיני שטיין, שטח עיניהם מראות בכל דבר בעולם התלבשות אלהות, כי אם נשארים שקועים לשם עם ראשם ורובם בגשמיותה, בודאי בזויה בעיני שטיין, כאלו לחנם טרח ופעל חכם הפועל, וברא ככה

אומנות הענווה

ספרים של תלמידי לבא

בית עין המבור - אור אין סוף של הכנעה וענווה

שנתה היא תכלית כל המדרגות, וצריך לבארה, עד הגשמה הדרגתית ובי אברהם רוב יבא מאוריטש סילל באומנות אמת ודרכים של הכנעה אמיתית כפי כוונתו לא יד יושיא עשרות את השלימות והגשמה הפסולת, אלא אורבת הגשמה תועלת לרוחיה מיד האמת כהכילה להתחדשות, שמתא ואר בודו בעבודת הבורא 'ויחסי עשויים בה ששחה' מרחיקת באר אריות ולקטים בבורים | ביאור וחסידות | בני וחסידות | מיקו תולדות מרחבים ומאדים | שר התפארת

בית עין המבור
מהדורה חדשה ללא באור
פורמט גדול | פורמט קטן

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66 להשיג בחנויות הספרים

